

КОНСТИТУЦІЙНИЙ АКТ АВСТРАЛІЙСЬКОЇ СПІВДРУЖНОСТІ¹

АКТ ПРО ЗАСНУВАННЯ АВСТРАЛІЙСЬКОЇ СПІВДРУЖНОСТІ

від 9 липня 1900 р.

Коротка назва.	Зважаючи на те, що народ Нового Південного Уельсу, Вікторії, Південної Австралії, Квінсленду й Тасманії, смиренно вдаючись до благословення всемогутнього Бога, погодився об'єднатися в єдину неподільну федеративну Співдружність під короною Сполученого королівства Великобританії та Ірландії й на підставі встановленої Конституції; А також зважаючи на те, що слід опікуватися допущенням до Співдружності інших австралійських колоній і володінь Королеви; У силу цього хай буде встановлено Її Ясновельможною Величністю Королевою за порадою та за згодою духовних і світських лордів і общин, що зібралися у цьому парламенті, та їх владою нижчевикладене: 1. Цей Акт може називатися «Конституційним Актом Австралійської Співдружності».
Розповсюдження Акту на наступників королеви.	2. Приписи цього Акту, що стосуються Королеви, будуть розповсюджуватися й на спадкоємців та наступників Її Величності, у суверенних правах на Об'єднане королівство.
Проголошення Співдружності.	3. Королева на підставі думки таємної ради матиме право оголосити шляхом прокламації, що у визначений у прокламації день, але не пізніше як через рік після прийняття цього Акту, народ Нового Південного Уельсу, Вікторії, Південної Австралії, Квінсленду й Тасманії, а також Західної Австралії, якщо її величність переконується, що й народ Західної Австралії погоджується з цим, об'єднуються у Федеративну Співдружність під назвою Австралійська Співдружність. Однак Королева може у будь-який час після проголошення призначити Генерал-губернатора для Співдружності.
Введення Акту в дію.	4. Співдружність буде заснована і Конституція Співдружності почне діяти у призначений таким чином день і на майбутнє. Але парламенти різних колоній можуть у будь-який час після прийняття цього Акту видавати такі закони — з їх дією з призначеного таким чином дня, — котрі вони могли б видавати, якби Конституція діяла з часу прийняття цього Акту.
Дія Конституції та законів.	5. Цей акт і всі закони, прийняті парламентом Співдружності на підставі Конституції, будуть обов'язковими для судів, суддів і народу кожного з штатів і кожної частини Співдружності, незважаючи на будь-які закони того чи іншого штату; закони Співдружності матимуть силу на всіх тих британських судах, за виключенням військових суден королеви, перший порт відправлення й порт призначення яких знаходяться у межах Співдружності.
Визначення.	6. Під Співдружністю буде розумітися Австралійська Співдружність у тому вигляді, як вона встановлена цим Актом. Під штатами будуть розумітися ті колонії Нового Південного Уельсу, Нової Зеландії, Квінсленду, Тасманії, Вікторії, Західної Австралії та Південної Австралії, включаючи північну територію Південної Австралії, які у цей час є частинами Співдружності, а також ті колонії чи території, які можуть бути допущені чи засновані Співдружністю в якості штатів; і кожна з таких частин Співдружності буде іменуватися «штатом». Під «первісними штатами» будуть розумітися ті штати, які входять до складу Співдружності з часу її заснування.

¹ Переклад здійснено з автентичного англomовного тексту, розміщеного на офіційному сайті Парламенту Австралії. — <http://www.aprh.gov.au/senate/general/constitution/index.htm>

- Скасування Акту про Федеральну Раду. 48 і 49 Вікт. гл. 60.¹
7. Акт про Федеральну Раду Австралазії 1885 р. цим скасовується, не порушуючи однак будь-яких законів, виданих Федеральною Радою Австралазії і тих, що мають дію до часу заснування Співдружності. Будь-який подібний закон може бути скасований щодо будь-якого штату парламентом Співдружності, а щодо колонії, що не є штатом, — її парламентом.
- Застосування Акту про колоніальні кордони.
8. Після видання цього Акту Акт про колоніальні кордони 1895 р. не буде застосовуватися щодо жодної колонії, яка стане штатом Співдружності; але Співдружність, з точки зору зазначеного Акту, повинна вважатися самоврядною колонією.
- Конституція.
9. Конституція Співдружності буде наступною:

КОНСТИТУЦІЯ

Ця Конституція підрозділяється наступним чином:

Розділ I. — Парламент:

Частина I. — Загальні положення

Частина II. — Сенат.

Частина III. — Палата представників.

Частина IV. — Обидві палати Парламенту.

Частина V. — Повноваження Парламенту.

Розділ II. — Виконавчий уряд.

Розділ III. — Відправлення правосуддя.

Розділ IV. — Фінанси і торгівля.

Розділ V. — Штати.

Розділ VI. — Нові штати.

Розділ VII. — Різне.

Розділ VIII. — Зміна Конституції.

Додаток.

РОЗДІЛ I.

Парламент

Частина I. — Загальні положення

- Законодавча влада.
1. Законодавча влада Співдружності належатиме Федеральному Парламенту, який складатиметься із Королеви, Сенату та Палати представників і який у подальшому буде іменуватися «Парламентом» чи «Парламентом Співдружності».
- Генерал-губернатор.
2. Призначений Королевою Генерал-губернатор буде представником Її Величності у Співдружності; він матиме і зможе здійснювати у Співдружності, доки буде ласка Королеви, але відповідно до цієї Конституції, такі повноваження і функції Королеви, які Її Величності буде завгодно надати йому.
- Утримання генерал-губернатора.
3. Королеві буде виплачуватися із Консолідованого Прибуткового фонду Співдружності на утримання Генерал-губернатора щорічна сума, яка, доки парламент не вирішить інакше, буде складати десять тисяч фунтів. Утримання Генерал-губернатора не буде змінюватися протягом його перебування на посаді.
- Положення щодо генерал-губернатора.
4. Положення цієї Конституції, що стосуються Генерал-губернатора, стосуються і застосовуються до теперішнього Генерал-губернатора чи тієї особи, яку Королева може призначити для управління Співдружністю; однак зазначена особа не матиме права отримувати будь-яке утримання від Співдружності за будь-яку іншу посаду під час управління Співдружністю.

¹ Позначення акту в офіційному виданні.

Сесії парламенту. Відстрочки й розпуск. Скликання парламенту. Перша сесія.

Щорічна сесія парламенту.

5. Генерал-губернатор може призначити для сесій Парламенту такі строки, які вважає доцільними; він також може у той чи інший час шляхом указу чи іншим шляхом відстрочити Парламент і може у тому ж порядку розпустити Палату представників. Після будь-яких загальних виборів Парламент буде скликатися не пізніше як через тридцять днів з дня, призначеного для представлення повісток. Парламент має бути скликаний не пізніше як через шість місяців після заснування Співдружності.

6. Сесія Парламенту буде відбуватися щонайменше один раз на рік з тим, щоб не проходило 12 місяців між останнім засіданням Парламенту однієї сесії і першим засіданням його найближчої сесії.

Частина II. — Сенат

7. Сенат буде складатися із сенаторів від кожного штату, обраних безпосередньо народом штату, який голосує, доки Парламент не вирішить інакше, як єдиний виборчий округ.

Однак, доки Парламент Співдружності не постановить інакше, Парламент штату Квінсленд, якщо цей штат виявиться первісним штатом, може приймати закони, що розділяють штат на частини, і визначати кількість сенаторів, яку обиратимуть у кожній з частин; за відсутністю таких постанов штат буде єдиним виборчим округом.

Доки Парламент не постановить інакше, від кожного первісного штату буде по шість сенаторів. Парламент може приймати закони, що збільшують чи зменшують кількість сенаторів від кожного штату, однак з тим, щоб зберігалось рівне представництво різних первісних штатів і щоб жоден первісний штат не мав менше шести сенаторів.¹ Сенатори обираються строком на шість років, а прізвиська сенаторів, обраних від кожного штату, засвідчуються губернаторами Генерал-губернаторові.

Кваліфікація виборців.

8. Кваліфікація виборців сенаторів буде в кожному штаті така ж, як визначається цією Конституцією чи Парламентом для виборців членів Палати представників; однак під час виборів сенаторів кожен виборець матиме лише один голос.

Порядок виборів сенаторів. Час і місце.

9. Парламент Співдружності може приймати закони, що встановлюють порядок виборів сенаторів, однак з тим, щоб цей порядок був однаковий для всіх штатів. Відповідно до подібних законів парламент кожного штату може приймати закони, що встановлюють порядок виборів сенаторів від даного штату. Парламент штату може видавати закони, що визначають час і місце виборів сенаторів штату.

Застосування законів штату.

10. Доки Парламент не постановить інакше, однак із дотриманням цієї Конституції, закони, що діють у кожному зі штатів у цей час і стосуються виборів більш чисельної палати парламенту штату, будуть по можливості застосовуватися до виборів сенаторів штату.

Вибори сенаторів, що не відбулися.

11. Сенат може розпочати роботу, незважаючи на те, що якомусь штату не вдалося здійснити своє представництво у Сенаті.

Призначення виборів.

12. Губернатор кожного з штатів може розпорядитися про розсилку виборчих повідомлень для виборів сенаторів штату. У випадку розпуску сенату повідомлення будуть розсилатися протягом 10 днів після оголошення про цей розпуск.

Ротація сенаторів.

13². За можливості одразу після того, як Сенат збереться вперше і після кожного такого першого засідання Сенату, яке відбудеться після його розпуску, Сенат розподілить сенаторів, обраних від кожного штату, на два класи, за можливістю приблизно рівних кількісно; і місця сенаторів першого класу стануть вакантними по закінченню трьох років, а місця сенаторів другого класу — по закінченню шести років від початку строку їхніх повноважень; а після цього місця сенаторів будуть ставати вакантними після закінчення шести років від початку їхніх повноважень.

¹ Кількість сенаторів для інших штатів встановлено на рівні дванадцяти згідно зі ст. 3 Закону про представництво 1983 р. — Прим. укл.
² Стаття 13 у редакції ст. 2 Закону №1 від 3 квітня 1907 р.

Ротація senatorів. Вибори для заповнення вакантних місць будуть проводитися у той рік, по закінченню якого місця стануть вакантними.

У сенсі цієї статті вважається, що строк повноважень сенатора розпочинається з того першого дня липня, який настане після дня його обрання, за виключенням випадків первісних виборів і найближчих виборів після розпуску сенату, коли буде вважатися, що він розпочинається з першого дня липня, який передуватиме дню його обрання.

Подальші положення про ротацію.

14. Щоразу, коли кількість senatorів від штату збільшується чи зменшується, Парламент Співдружності може видавати відповідні постанови про вакантність senatorських місць від штату, які він вважатиме за необхідне для підтримки регулярності ротації.

Процедура заповнення випадкових вакансій.

15¹. Якщо місце сенатора стає вакантним до закінчення строку його повноважень, то палати парламенту того штату, від якого він був обраний, на спільному засіданні шляхом спільного голосування, а якщо палата одна — то парламент, — обирають на це місце іншу особу до закінчення строку. Однак якщо палати парламенту штату на момент оголошення вакансії знаходяться не на сесії, то губернатор штату за висновком виконавчої ради цього штату може призначити іншу особу на це місце не пізніше як за чотирнадцять днів до початку наступної сесії парламенту штату чи до обрання наступника, в залежності від того, що відбувається раніше.

Коли у якийсь момент відкривається вакансія на місце сенатора, обраного народом штату, який на момент обрання вважався членом політичної партії як висунутий нею кандидат, то особа, яка обирається чи призначається на вакантне місце, має бути членом цієї партії. Коли

(а) згідно з останнім попереднім параграфом, член певної політичної партії, обраний чи призначений на вакантне місце сенатора, і

(б) до вступу на посаду він перестає бути членом партії (крім, випадку, коли партія, що висунула його, припинила існування)

він вважається необраним чи непризначеним, і щодо вакансії має бути надіслане повідомлення згідно зі статтею двадцять першою даної Конституції.

Прізвища senatorів, обраних чи призначених згідно з даною статтею, мають бути офіційно засвідчені губернатором штату генерал-губернаторові.

Якщо місце сенатора, обраного народом штату на виборах senatorів до набуття чинності змінами до Конституції (щодо вакансій у Сенаті) 1977 р., стало вакантним до того, яка згадані зміни набули чинності, то заповнення вакансії шляхом виборів чи призначення здійснюється в тому ж порядку, який би застосовувався, якби вакансія відкрилася після того, як ці зміни набули чинності.

Сенатор, який вступає на посаду після початку дії змін до Конституції (щодо вакансій у Сенаті) 1977 р. як призначений Генерал-губернатором на вакантне місце сенатора, обраного народом штату, вважається призначеним на посаду до закінчення чотирнадцяти днів до початку наступної сесії парламенту штату, котра розпочнеться після його призначення, і подальші дії мають здійснюватися за даною статтею, ніби відкриття вакансії сенатора, обраного народом штату, відбулося після відкриття сесії.

З урахуванням положень наступного параграфу, сенатор, який вступає на посаду після набуття чинності змінами до Конституції (щодо вакансій у Сенаті) 1977 р. як обраний палатою чи палатами парламенту штату внаслідок вакансії, що відкрилася у будь-який момент на місце сенатора, обраного народом штату, вважається обраним на строк до закінчення строку senatorів, що обираються народом штату.

Якщо в момент чи до початку зміни Конституції (щодо вакансій у Сенаті) 1977 р. набуває чинності Закон про внесення змін до Конституції (щодо одночасних виборів) 1977 р., то сенатор, який вступатиме на посаду в цей час, займатиме її протягом строку, на який була обрана палата чи палати парламенту штату:

(а) якщо строк повноважень senatorів, обраних народом штату, спливає 30 червня 1978 р. — до закінчення строку повноважень чи розпуску Палати представників; або

(б) якщо строк повноважень senatorів, обраних народом штату, спливає 30 червня 1981 р. — до закінчення строку повноважень чи розпуску Палати представників або до розпуску Сенату, якщо це трапиться раніше.

¹ Стаття 15 в редакції ст.2 Закону №82 від 29 липня 1977 р.

Кваліфікація сенаторів.	16. Кваліфікація сенатора повинна бути такою ж, як і в члена Палати представників.
Обрання голови.	17. Сенат, перш ніж займатися будь-якими іншими справами, буде обирати одного із сенаторів головою Сенату, і кожного разу, коли посада голови виявиться вакантною, Сенат знову обиратиме одного із сенаторів головою. Голова припиняє перебування на своїй посаді, якщо він перестає бути сенатором. Він може бути звільнений з посади голосуванням Сенату або може відмовитися від своєї посади чи свого місця ¹ на підставі письмової заяви, направленої Генерал-губернаторові.
Відсутність голови.	18. Перед (відлучками) чи під час відсутності голови Сенат може обрати одного із сенаторів для виконання його обов'язків під час його відсутності.
Залишення місця сенатора.	19. Сенатор може шляхом подачі листа на ім'я головуєчого чи на ім'я генерал-губернатора, якщо голови немає чи якщо голова відсутній у Співдружності, відмовитися від свого місця, яке тоді стає вакантним.
Вакансія у випадку відсутності.	20. Місце сенатора стає вакантним, якщо він поспіль протягом 2 місяців під час парламентської сесії без дозволу Сенату не відвідує Сенат.
Повідомлення про вакансію.	21. Щоразу, коли в Сенаті утворюється вакансія, голова чи Генерал-губернатор, якщо голови немає чи якщо голова відсутній у Співдружності, буде повідомляти про це губернатора того штату, в представництві якого утворилася вакансія.
Кворум.	22. Доки Парламент не постановить інакше, присутність принаймні 1/3 від загальної кількості сенаторів буде необхідною для наявності кворуму для здійснення Сенатом своїх повноважень.
Голосування в Сенаті.	23. Питання, що виникають у Сенаті, будуть вирішуватися більшістю голосів, і кожен сенатор матиме один голос. У голови у будь-якому випадку буде право на один голос, а при рівному розподілі голосів питання буде вважатися вирішеним у негативному сенсі.

Частина III. — Палата представників

Склад Палати представників.	24. Палата представників буде складатися з депутатів, безпосередньо обраних населенням Співдружності, і кількість цих депутатів буде по можливості наближатися до подвійної кількості сенаторів. Кількість депутатів, обраних у різних штатах, буде пропорційною кількості населення в кожному з них і, доки парламент не постановить інакше, буде визначатися, як тільки це буде необхідно, наступним чином: Буде встановлена квота шляхом ділення числа жителів Співдружності згідно останньої федеральної статистики на подвійне число сенаторів; Число членів, що підлягають обранню у кожному штаті, буде визначатися шляхом ділення числа жителів штату згідно останньої федеральної статистики на квоту; а якщо при такому діленні буде отримано залишок, що перевищує половину квоти, то у даному штаті буде обраний ще один член. Але, незважаючи на все вищезазначене в цій статті, у кожному первісному штаті буде обиратися принаймні 5 членів.
Положення про дискваліфіковані раси.	25. У сенсі попередньої статті, якщо законом будь-якого штату всі особи будь-якої раси позбавлені права голосувати на виборах до найбільш численної палати парламенту штату, то під час підрахунку кількості жителів штату чи Співдружності особи, які належать до цієї раси і проживають у даному штаті, не повинні враховуватися.
Представники у першому Парламенті.	26. Незважаючи на вищевказане в ст. 24, кількість членів, що підлягають обранню в кожному штаті під час перших виборів, буде наступна:

¹ В оригіналі — «крісла» (Прим. перекл.).

Представники у першому Парламенті.	Новий Південний Уельс	двадцять три
	Вікторія	двадцять
	Квінсленд	вісім
	Південна Австралія	шість
	Тасманія	п'ять

Якщо Західна Австралія стане первісним штатом, то кількість буде наступною:

Новий Південний Уельс	двадцять шість (28) ¹
Вікторія	двадцять три (20)
Квінсленд	дев'ять (10)
Південна Австралія	сім (7)
Західна Австралія	п'ять (5)
Тасманія	п'ять (5)
(Північна територія	1)

- Зміна кількості депутатів. 27. Згідно з даною Конституцією Парламент може видавати закони про збільшення чи зменшення кількості членів Палати представників.
- Строк повноважень Палати представників. 28. Кожна Палата представників існуватиме три роки з дня першого засідання палати і не довше, але може бути раніше розпущена Генерал-губернатором.
- Вибірчі округи. 29. Доки Парламент Співдружності не постановить інакше, парламент кожного штату може видавати закони, що визначають ті частини у кожному штаті, від яких можуть обиратися члени палати представників, і кількість тих членів, які повинні бути обрані від кожної частини. Ці частини не будуть складатися із місцевостей різних штатів. За відсутності інших постанов кожен штат становитиме один виборчий округ.
- Кваліфікація виборців до Палати представників. 30. Доки Парламент не постановить інакше, кваліфікація виборців членів Палати представників має бути у кожному штаті такою ж, як встановлена законами штату для виборців до найбільш чисельної палати парламенту штату; однак під час обрання депутатів кожен виборець матиме лише один голос.
- Застосування законів штату. 31. Доки Парламент не постановить інакше, але із дотриманням цієї Конституції, закони про вибори до найбільш чисельної палати парламенту штату, що діють на сьогодні в кожному з штатів, будуть із усією практично можливою точністю застосовуватися й до виборів у штаті членів Палати представників.
- Повідомлення на загальні вибори. 32. Генерал-губернатор у раді віддаватиме розпорядження про розсилку повідомлень на загальні вибори депутатів Палати представників. Після перших загальних виборів повідомлення будуть розсилатися протягом десяти днів після закінчення строку повноважень Палати представників чи після видання указу про її розпуск.
- Повідомлення про вакансії. 33. Щоразу, коли у Палаті представників утворюється вакансія, спікер розсилатиме повідомлення про вибори нового депутата, а якщо спікера немає чи він відсутній у Співдружності, повідомлення можуть бути розіслані Генерал-губернатором у раді.
- Кваліфікація членів. 34. Доки парламент не постановить інакше, кваліфікація депутата Палати представників має бути наступною:
I) він повинен мати повних 21 рік і має бути виборцем, який має право голосувати на виборах депутатів Палати представників, чи бути особою, яка має кваліфікацію, що вимагається для того, щоб стати таким виборцем, і протягом принаймні 3 років повинен постійно проживати у тих кордонах Співдружності, якими вони були на час його обрання;
II) він має бути підданим Королеви за народженням або принаймні за 5 років до того натуралізованим за законами Сполученого королівства чи тієї колонії, яка стала чи стає штатом, чи Співдружності, чи штату.

¹ У дужках зазначена кількість представників на сьогодні

- Обрання спікера.** 35. Палата представників, перш ніж займатися будь-якими іншими справами, буде обирати одного з членів спікером палати; і щоразу, коли посада спікера стане вакантною, палата знову буде обирати одного із членів спікером. Спікер перестає займати свою посаду, якщо ін перестає бути членом (палати). Він може бути звільнений з посади голосуванням палати чи може відмовитися від своєї посади чи від свого місця на підставі письмової заяви, направленої Генерал-губернатору.
- Відсутність спікера.** 36. Перед (відлучками) чи під час відсутності спікера Палата представників може обрати одного із депутатів для виконання обов'язків спікера під час його відсутності.
- Залишення місця депутата.** 37. Член палати може шляхом листа на ім'я спікера чи на ім'я Генерал-губернатора, якщо спікера немає чи якщо спікер відсутній у Співдружності, відмовитися від свого місця, яке тоді стає вакантним.
- Вакансія у випадку відсутності.** 38. Місце члена палати стає вакантним, якщо він протягом двох місяців поспіль під час парламентської сесії без дозволу палати не відвідує палату.
- Кворум.** 39. Доки Парламент не постановить інакше, присутність принаймні 1/3 від загальної кількості депутатів Палати представників буде необхідною, щоб утворилися збори палати для здійснення нею своїх прав.
- Голосування в Палаті представників.** 40. Питання, що виникають у Палаті представників, будуть вирішуватися більшістю голосів, за виключенням голосу спікера. Спікер не буде голосувати інакше, ніж у випадку рівності голосів, і тоді він матиме вирішальний голос.

Частина IV. — Обидві палати Парламенту

- Право виборців штатів.** 41. Жодна доросла людина, яка має чи набула право голосувати на виборах до найбільш чисельної палати парламенту штату, не буде, доки це право їй належить, усуватися будь-яким законом Співдружності від голосування на виборах до тієї чи іншої палати Парламенту Співдружності.
- Присяга чи урочиста заява.** 42. Кожен сенатор і кожен депутат Палати представників, перш ніж зайняти своє місце, буде проголошувати і підписувати перед Генерал-губернатором чи будь-якою уповноваженою ним особою присягу чи урочисту заяву за формою, наведеною в додатку до цієї Конституції.
- Член однієї палати не може обиратися до іншої.** 43. Член будь-якої з палат не матиме права обиратися чи засідати в якості члена іншої палати.
- Дискваліфікація сенаторів і депутатів Палати представників.** 44. Та особа, яка:
 I) так чи інакше заявила про свою вірність, покірність чи належність іноземній державі чи є підданою чи громадянином, чи має право на отримання прав і привілеїв підданого чи громадянина іноземної держави; чи
 II) притягнута до суду за зраду чи обвинувачена, чи засуджена, чи відбуває покарання за будь-який злочин, що карається за законами Співдружності чи штату тюремним ув'язненням на рік чи більше; чи
 III) є невідновленим у правах (злісним) банкрутом чи неспроможним боржником;
 IV) має будь-яку оплачувану посаду від корони чи пенсію, що виплачується за розсудом корони з тих чи інших доходів Співдружності; чи
 V) має будь-який прямиий чи побіжний грошовий інтерес за будь-яким контрактом з державними установами Співдружності, якщо тільки вона разом з іншими не є членом зареєстрованої компанії, що складається більш ніж із 25 осіб, -
 не матиме права обиратися чи засідати в якості сенатора чи депутата Палати представників.
- Однак підрозділ IV не стосується посади будь-кого із міністрів Королеви в штатах чи отримання будь ким плати, напівоплати чи пенсії в якості офіцера або члена флоту чи армії Королеви, або отримання плати в якості офіцера чи члена морських або військових сил Співдружності такою особою, послугами якої Співдружність користується не повністю.

- Вакансії у випадку дискваліфікації. 45. Якщо сенатор або депутат Палати представників:
I) підпадає під дію будь-якого із правообмежень, згаданих у попередній статті;
II) користується шляхом передачі майна, угоди з кредиторами чи інакше, вигодами будь-якого закону, що стосується банкрутів чи неспроможних боржників;
III) прямо чи побічно отримує чи погоджується отримати хабар або гонорар за послуги, здійснені в Парламенті тій чи іншій особі чи штату, його місце в силу зазначеного стає вакантним.
- Штраф за участь у засіданнях при дискваліфікації. 46. Доки Парламент не постановить інакше, кожен, хто оголошений цією Конституцією неправомочним засідати в якості сенатора чи депутата Палати представників, зобов'язаний буде за кожен день, коли він засідав у якості останнього, сплатити суму в розмірі 100 фунтів будь-кому, хто потребує цього в тому чи іншому суді за підсудністю.
- Спірні вибори, кваліфікації тощо. 47. Доки Парламент не постановить інакше, будь-які питання щодо кваліфікації того чи іншого сенатора або депутата Палати представників чи щодо вакансії в будь-якій з палат парламенту та різні питання з приводу спірних виборів у ту чи іншу з палат будуть вирішуватися тією палатою, в котрій виникає питання.
- Утримання для сенаторів та депутатів Палати представників. 48. Доки Парламент не постановить інакше, кожен сенатор і кожен депутат Палати представників отримуватиме утримання в розмірі 400 фунтів на рік, починаючи з дня, коли він зайняв своє місце.
- Повноваження та привілеї кожної з палат. 49. Повноваження, привілеї та імунітети Сенату і Палати представників та їх членів і комісій кожної з палат будуть такими, як оголосить Парламент, а наразі до оголошення — такими, як у Палати общин Парламенту Сполученого королівства та у його членів і комісій на час заснування Співдружності.
- Правила та накази кожної з палат. 50. Кожна з палат Парламенту може видавати правила та накази щодо:
I) того порядку, в якому будуть здійснюватися й підтримуватися її права, привілеї та імунітети;
II) порядку і ведення її справ та засідань як окремо, так і спільно з іншою палатою.

Частина V. — Повноваження Парламенту

- Повноваження Парламенту. 1. Парламент, згідно з даною Конституцією, повноважний приймати закони в інтересах миру, порядку та доброго управління у Співдружності відносно:
I) торгівлі й обміну з іншими країнами та між штатами;
II) оподаткування, але із дотриманням того, щоб не запроваджувалася різниця між штатами чи частинами штатів;
III) субсидій на виробництво чи вивіз товарів, але з тим, щоб такі премії були однако-вими по всій Співдружності;
IV) запозичення грошей за рахунок державного кредиту Співдружності;
- Повноваження Парламенту. V) поштових, телеграфних, телефонних та інших подібних служб;
VI) військової і морської оборони Співдружності та окремих штатів і контролю над силами, на які покладається виконання та охорона законів Співдружності;
VII) маяків, плавучих маяків, бакенів та буїв;
VIII) астрономічних та метеорологічних спостережень;
IX) карантину;
X) рибальства в австралійських водах поза територіальними кордонами;
XI) перепису населення й статистики;
XII) обігу, чеканки і законної ваги монети;
XIII) банківської справи, крім банківської справи штатів; а також банківської справи штатів, яка виходить за межі окремого штату; заснування банків і випуску паперових грошей;
XIV) страхової справи, крім страхової справи штатів; страхової справи штатів, яка виходить за межі окремого штату;
XV) ваг та мір;
XVI) векселів та чеків;

- XVII) банкрутства та неплатоспроможності;
- XVIII) авторського права, патентів на винаходи і малюнки та торговельних знаків;
- XIX) натуралізації та іноземців;
- XX) іноземних корпорацій та торгових чи фінансових корпорацій, створених у межах Співдружності;
- XXI) шлюбу;
- XXII) розлучення та судових спорів між подружжям, пов'язаних із цим батьківських прав, опіки та піклування за дітьми;
- XXIII) пенсій за інвалідністю та за віком;
- XXIIIA) грошової допомоги матерям, вдовам, дітям, допомоги у зв'язку з безробіттям, допомоги на фармацевтичні, лікарняні, медичні та стоматологічні послуги (але не настільки, щоб вирішити усі громадянські потреби), пільг для студентів та допомоги сім'ям;¹
- XXIV) відправлення на території Співдружності цивільного та кримінального судочинства і виконання вироків судів штатів;
- XXV) визнання на території Співдружності законів, публічних актів і документів та судових дій штатів;
- XXVI) населення будь-якої народності, для якого є необхідним видання особливих законів²;
- XXVII) імміграції та еміграції;
- XXVIII) росту злочинності;
- XXIX) зовнішніх справ;
- XXX) відносин Співдружності з островами Тихого океану;
- XXXI) набуття на справедливих умовах власності від того чи іншого штату чи особи в будь-яких цілях, в яких Парламент має право приймати закони;
- XXXII) контролю над залізничними шляхами щодо перевезень для військових і морських потреб Співдружності;
- XXXIII) набуття, за згодою штату, будь-якої залізниці штату на умовах, встановлених за угодою між Співдружністю і штатом;
- XXXIV) будівництва і продовження залізниць у тому чи іншому штаті за згодою даного штату;
- XXXV) погоджувальної процедури та арбітражу для попередження та вирішення трудових спорів, що виходять за межі одного штату;
- XXXVI) питань, щодо яких ця Конституція постановляє будь-що до того часу, доки Парламент не постановить інше;
- XXXVII) питань, що вносяться до Парламенту Співдружності парламентом чи парламентами якогось штату чи якихось штатів, однак з тим, щоб закон поширювався тільки на ті штати, парламент яких вніс питання чи які згодом приймуть закон;
- XXXVIII) здійснення в межах Співдружності за проханням чи за сприяння парламентів усіх безпосередньо зацікавлених штатів усіх тих повноважень, які на час встановлення цієї Конституції могли здійснюватися лише Парламентом Сполученого королівства або ж Федеральною Радою Австралазії;
- XXXIX) питань, пов'язаних зі здійсненням будь-якого з тих повноважень, котрими згідно з цією Конституцією наділені Парламент або одна з його палат чи уряд Співдружності, або Федеральний суд, чи будь-які департаменти або посадові особи Співдружності.

Виключні
повноваження
Парламенту.

52. Парламент, згідно з цією Конституцією, матиме виключне право приймати закони в інтересах миру, порядку і доброго управління у Співдружності відносно:
- I) місцеперебування уряду Співдружності та усіх місць, що набуває Співдружність для публічних цілей;
 - II) питань, що стосуються будь-якої галузі державної служби, контроль над якою надано згідно з цією Конституцією виконавчій владі Співдружності;
 - III) інших питань, оголошених згідно цієї Конституції такими, що знаходяться у виключному віданні Парламенту.

¹ Стаття 51 доповнена пунктом XXIIIA згідно зі ст. 2 Закону №81 від 19 грудня 1946 р.

² П. XXVI ст. 51 зі змінами, внесеними згідно зі ст. 2 Закону №55 від 10 серпня 1967 р.

Законодавчі
повноваження
Парламенту.

53. Законопроекти, що містять розподіл прибутків чи коштів, або встановлюють податки, не повинні походити від Сенату. Але законопроект не буде вважатися таким, що розподіляє прибутки чи кошти, або таким, що встановлює податки тільки тому, що він містить приписи щодо стягнення чи застосування коштів, отриманих від штрафів чи інших стягнень у грошовій формі, або ж щодо стягнення чи сплати чи застосування ліцензійних зборів чи зборів за послуги згідно цієї законодавчої пропозиції. Сенат не може вносити поправки до запропонованих законів, що встановлюють податки, чи запропонованих законів про призначення прибутків чи коштів на звичайні щорічні потреби уряду.

Сенат не може вносити поправки до запропонованих законів, задля збільшення для населення запропонованих зборів і платежів.

Сенат може на будь-якій стадії повертати до Палати представників усі запропоновані закони, щодо яких Сенат не має право вносити поправки, прохаючи у письмовому вигляді вилучити чи змінити ті чи інші з їхніх пунктів чи приписів. І Палата представників може, якщо вважає це за потрібне, здійснювати будь-які вилучення чи поправки зі змінами або без них.

За виключеннями, що містяться у цій статті, Сенат матиме рівні права з Палатою представників щодо всіх запропонованих законів.

Білі про призна-
чення прибутків.

54. Запропоновані закони про призначення прибутків чи коштів на звичайні щорічні потреби уряду повинні стосуватися тільки таких призначень.

Податковий білль.

55. Закони, що встановлюють податки, будуть стосуватися тільки встановлення податків, і жодне їх положення стосовно будь-якого іншого предмету не матиме сили. Закони, що встановлюють податки, за виключенням законів про митні збори чи акцизи, будуть стосуватися тільки одного якогось предмету оподаткування; закони, що встановлюють митні збори, будуть стосуватися тільки митних зборів, а закони, що встановлюють акцизні збори, будуть стосуватися тільки акцизних зборів.

Рекомендація
вотумів з при-
воду грошей.

56. Вотуми, резолюції чи запропоновані закони про призначення прибутків чи коштів не будуть прийматися, якщо мета призначення не була під час поточної сесії рекомендована в посланні Генерал-губернатора до тієї палати, яка внесла пропозицію.

Розбіжність
між палатами.

57. Якщо Палата представників прийме якийсь запропонований закон, а Сенат відхилить чи ухилиться його прийняти чи прийме з такими поправками, на які Палата представників не згодна, і якщо після тримісячного проміжку Палата представників у поточну чи наступну сесію знову прийме запропонований закон, з тими ж поправками чи без тих поправок, які були зроблені, вказані чи прийняті Сенатом, а Сенат відхилить його, чи ухилиться від його прийняття, чи прийме його з поправками, з якими Палата представників не погоджується, Генерал-губернатор може одночасно розпустити і Сенат, і Палату представників. Але такий розпуск не може відбутися протягом шести місяців до дня закінчення строку повноважень Палати представників.

Якщо після такого розпуску Палата представників знову прийме запропонований закон з тими ж поправками чи без тих поправок, які були зроблені, вказані чи прийняті Сенатом, а Сенат відхилить його, чи ухилиться від його прийняття, або ж прийме його з такими поправками, з якими Палата представників не згодна, Генерал-губернатор може скликати спільне засідання членів Сенату і Палати представників.

Члени, присутні на спільному засіданні, можуть обговорювати і будуть голосувати спільно запропонований закон у тому вигляді, в якому він був востаннє запропонований Палатою представників з тими поправками, які були в ньому зроблені однією палатою і не прийняті іншою; і такі поправки, оскільки вони затверджуються абсолютною більшістю від загальної кількості членів Сенату й Палати представників, будуть вважатися прийнятими; і якщо запропонований закон з прийнятими таким чином поправками, затверджується абсолютною більшістю від загальної кількості членів Сенату і Палати представників, він вважається прийнятим належним чином обома палатами Парламенту і подається Генерал-губернаторові для отримання згоди Королєви.

- Королівська згода на біллі. 58. Якщо запропонований закон, прийнятий обома палатами Парламенту, подається Генерал-губернаторові для отримання згоди Королеви, Генерал-губернатор оголошує своєю владою згідно цієї Конституції, що надає згоду від імені Королеви, або що він утримується надати згоду, або що він залишає закон на розсуд Королеви. Генерал-губернатор може повертати будь-який запропонований закон, поданий йому таким чином, до тієї палати, від якої він походить, і може при цьому супроводжувати будь-які рекомендовані ним поправки, і палата може займатися розглядом цих рекомендацій.
- Незатвердження королевою. 59. Королева може не затвердити будь-який закон протягом року після отримання згоди Генерал-губернатора, і таке незатвердження після повідомлення про нього Генерал-губернатором у виступі чи посланні до кожної з палат Парламенту або ж шляхом прокламації анулюватиме закон з того дня, коли про це незатвердження було сповіщено таким чином.
- Сповіднення про згоду королеви на резервованій біллі. 60. Законодавча пропозиція, залишена на розсуд Королеви, не матиме сили і тоді, коли протягом двох років з дня її подання Генерал-губернатору для отримання згоди Королеви Генерал-губернатор не повідомить у виступі чи посланні до кожної з палат Парламенту чи шляхом прокламації, що він отримав згоду Королеви.
- ## РОЗДІЛ II.
- ### Виконавчий уряд
- Виконавча влада. 61. Виконавча влада Співдружності належить Королеві і здійснюється Генерал-губернатором як представником Королеви та поширюється на виконання й охорону цієї Конституції і законів Співдружності.
- Федеральна Виконавча Рада. 62. Буде існувати Федеральна Виконавча Рада для нарад з нею Генерал-губернатора при управлінні Співдружністю, і члени Ради будуть визначатися і запрошуватися Генерал-губернатором і приводитися до присяги в якості виконавчих радників і будуть зберігати свою посаду, доки його це буде задовольняти.
- Визначення «Генерал-губернатор у раді». 63. Положення цієї Конституції щодо Генерал-губернатора в раді, повинні прийматися як такі, що стосуються Генерал-губернатора, який діє при заслуховуванні думки Федеральної Виконавчої Ради.
- Державні міністри. 64. Генерал-губернатор може призначити посадових осіб для управління такими державними департаментами Співдружності, які Генерал-губернатор може заснувати в раді. Ці посадові особи будуть займати свою посаду, поки це буде задовольняти Генерал-губернатора. Вони будуть членами Федеральної Виконавчої Ради і будуть державними міністрами Королеви по Співдружності. Після перших загальних виборів жоден із державних міністрів не буде перебувати на посаді більше трьох місяців, якщо він не є чи не стає сенатором або депутатом Палати представників.
- Кількість міністрів. 65. Доки Парламент не постановить інакше, кількість державних міністрів не перевищуватиме семи, і вони будуть займати ті посади, які визначає парламент, або ж ті, які за відсутністю відповідного положення зазначає Генерал-губернатор.
- Утримання міністрів. 66. Королеві буде виплачуватися із консолідованого прибуткового фонду Співдружності на утримання державним міністрам щорічна сума, яка, доки Парламент не вирішить інакше, не перевищуватиме 12 000 фунтів на рік.
- Призначення цивільних чиновників. 67. Доки парламент не постановить інакше, призначення й звільнення всіх інших посадових осіб виконавчого уряду Співдружності належатиме Генерал-губернаторові в раді, якщо тільки призначення не передовірено Генерал-губернатором в раді чи за законом Співдружності будь-якій іншій владі.
- Командування морськими і воєнними силами. 68. Головнокомандування воєнними і морськими силами Співдружності належить генерал-губернаторові як представнику Королеви.

Передача деяких відомств.

69. У той день, чи в ті дні, які будуть визначені Генерал-губернатором після заснування Співдружності, наступні відомства державної служби кожного штату будуть передані Співдружності:

пошта, телеграф, телефон;
морська і військова оборона;
маяки, плавучі маяки, бакени і буї;
карантин.

Однак відомства зборів і акцизів у кожному з штатів будуть передані Співдружності при його заснуванні.

Наділення генерал-губернатора деякими повноваженнями губернаторів.

70. Стосовно тих предметів, які згідно із цією Конституцією переходять до виконавчого уряду Співдружності, всі повноваження і функції, що належали на час заснування Співдружності губернаторові колонії чи губернаторові колонії при заслуховуванні думки його виконавчої ради чи будь-якій іншій владі тієї чи іншої колонії, будуть належати Генерал-губернаторові чи Генерал-губернаторові в раді чи владі, що здійснюватиме права подібного роду в Співдружності залежно від випадку.

РОЗДІЛ III. Відправлення правосуддя

Федеральна судова влада і федеральні суди.

71. Судова влада Співдружності належатиме Федеральному Верховному Суду, іменованому Верховним Судом Австралії, а також тим із федеральних судів, які створить Парламент, і тими із судів, які він наділить федеральною юрисдикцією. Верховний Суд складатиметься з Головного судді та із такої кількості суддів, які визначить Парламент, але не менше двох.

Судді Верховного Суду та інших судів, утворених Парламентом.

72¹. Судді Верховного Суду та інших судів, створених Парламентом:

I) будуть призначатися Генерал-губернатором у раді;
II) не будуть звільнятися інакше, ніж Генерал-губернатором у раді за зверненням обох Палат парламенту в одну й ту ж сесію з проханням про таке звільнення на підставі доведеної неблаговидної поведінки чи неспроможності;
III) будуть отримувати таку винагороду, яку встановить Парламент; але ця винагорода не може бути зменшена, поки вони перебувають на посаді.

Суддя Верховного Суду призначається на строк, що спливає по досягненні ним сімдесятирічного віку, і особа не може бути призначена суддею Верховного Суду, якщо вона вже досягла цього віку.

Призначення судді суду, створеного Парламентом, здійснюється на строк, що спливає по досягненні ним максимального віку для даного суду, і особа не може бути призначена на посаду судді, якщо вона вже досягла віку, граничного для суддів даного суду. Згідно з даною статтею, максимальний вік для судді будь-якого суду, створеного Парламентом — сімдесят років.

Парламент може прийняти закон, що встановлює вік, менший ніж сімдесят років, як максимальний вік для судді суду, створеного Парламентом, і може у будь-який час скасувати чи змінити такий закон, але кожне таке скасування чи внесення змін не стосуються строку повноважень судді, призначеного до такого скасування чи внесення змін.

Суддя Верховного Суду або суду, створеного Парламентом, може залишити посаду, подавши власноручно написане прохання Генерал-губернатору.

Жодні положення, додані до даної статті Законом про внесення змін до Конституції (щодо відставки суддів) 1977 р. не зачіпають строку повноважень судді, призначеного до набуття чинності даними положеннями.

Вимоги даної статті щодо призначення судді Верховного Суду чи суду, створеного Парламентом, слід вважати такими, що включають також вимоги щодо призначення особи, котра перебуває на посаді судді Верховного Суду чи суду, створеного Парламентом, на іншу посаду судді того ж самого суду, що має інший статус чи найменування.

¹ Стаття 72 в редакції ст.2 Закону № 83 від 29 липня 1977 р.

- Верховний Суд: апеляційна юрисдикція.
73. Верховний Суд матиме право з тими вилученнями та з дотриманням тих правил, які постановить Парламент, заслуховувати й вирішувати справи за апеляційними скаргами на всі вироки, ухвали, накази і рішення:
I) будь-якого судді та будь-яких суддів, які здійснюють у першій інстанції юрисдикцію Верховного Суду;
II) будь-якого іншого федерального суду чи суду, що відправляє федеральне правосуддя, або верховного суду будь-якого штату чи будь-якого іншого суду штатів, на рішення яких на час заснування Співдружності апеляція подавалася Королеві в раді;
III) міжштатівської комісії, але тільки з питань права, –
і вироки верховного суду в усіх цих випадках будуть остаточними і такими, що не підлягають оскарженню.
Однак жодні приписані Парламентом вилучення чи правила не будуть перешкоджати Верховному Суду заслуховувати й вирішувати будь-які апеляційні скарги на верховні суди штатів по всіх справах, по яким на час заснування Співдружності апеляція на рішення верховних судів подавалася Королеві в раді.
Поки Парламент не постановить інакше, умови й обмеження, що стосуються апеляцій до Королеви в раді на рішення верховних судів різних штатів, будуть застосовуватися і до апеляцій на них до Верховного Суду.
- Апеляція до Королеви в раді.
74. Не будуть допускатися жодні апеляції до Королеви в раді на рішення Верховного Суду з будь-яких питань, як би вони не виникали, стосовно взаємних меж конституційної влади Співдружності чи якогось штату, або якихось штатів, або взаємних меж конституційної влади двох чи більше штатів, якщо тільки Верховний Суд не засвідчить, що питання є одним із тих, котрі мають вирішуватися Її Величністю в раді. За виключенням того, що передбачено в цій статті, ця конституція гне буде обмежувати жодних із тих прав, котрі Королеві завгодно буде здійснювати в силу її королівської прерогативи надавати особливий дозвіл на апеляцію на рішення Верховного Суду до Її Величності в раді. Парламент може видавати закони, що обмежують коло тих справ, по яких такі рішення можуть запитуватися, але запропоновані закони, що містять такого роду обмеження, повинні будуть залишатися Генерал-губернатором на благорозсуд Її Величності.
- Верховний Суд: первинна юрисдикція.
75. По всіх справах:
I) що виникають у зв'язку з будь-яким договором;
II) що стосуються консулів або інших представників інших країн;
III) в яких стороною є Співдружність або особа, яка виступає позивачем або відповідачем від імені Співдружності;
IV) між штатами чи між жителями різних штатів або між одним якимось штатом і жителем іншого штату;
V) в яких наказ про виклик до суду чи про судову заборону або про призупинення дії спрямований проти якоїсь посадової особи Співдружності, –
Верховний Суд буде першою інстанцією.
- Верховний Суд: первинна юрисдикція за дискрецією Парламенту.
76. Парламент може видавати закони, що надають Верховному Суду підсудність у першій інстанції по всіх справах:
I) що виникають на підставі цієї Конституції або вимагають її тлумачення;
II) що виникають на підставі будь-яких виданих Парламентом законів;
III) адміралтейства та морської юрисдикції;
IV) що стосуються одного й того ж позову, поданого за законами різних штатів.
- Право встановлювати юрисдикцію інших федеральних судів.
77. Стосовно всіх справ, згаданих у двох останніх статтях, Парламент може видавати закони:
I) що визначають підсудність того чи іншого федерального суду, крім Верховного Суду;
II) що визначають ті межі, в яких підсудність будь-якого федерального суду виключатиме ту, що належить чи яка притаманна судам штатів;
III) що наділяють якийсь суд штату федеральною юрисдикцією.
- Надання права на позов проти властей штатів і федерації.
78. Парламент може приймати закони, що надають право позову проти Співдружності чи штатів у справах, що перебувають у межах судової влади.

- Кількість суддів. 79. Федеральна юрисдикція того чи іншого суду може здійснюватися такою кількістю суддів, яку вкаже Парламент.
- Суд присяжних. 80. Суд за звинуваченням у якомусь злочині проти того чи іншого закону Співдружності буде здійснюватися присяжними, і кожний такий суд проходитиме в тому штаті, де був вчинений злочин; якщо ж злочин був вчинений не в якомусь із штатів, то суд буде відбуватися в такому місці чи в таких місцях, які вкаже Парламент.

РОЗДІЛ IV. Фінанси і торгівля

- Консолідований доходний фонд. 81. Усі державні доходи та грошові суми, стягнуті чи отримані виконавчим урядом Співдружності, складатимуть єдиний консолідований доходний фонд, призначуваний на потреби Співдружності в такому порядку і з додержанням таких вимог і зобов'язань, які встановлює дана Конституція.
- Покриття видатків з нього. 82. Платежі й видатки, пов'язані зі стягненням, розпорядницькими діями та надходженнями за консолідованим доходним фондом, складатимуть перше його зобов'язання, і доходи Співдружності будуть у першу чергу використовуватися на покриття видатків Співдружності.
- Грошові кошти можуть бути отримані з казначейства тільки за парламентським призначенням. 83. Жодні грошові кошти не будуть видаватися з казначейства Співдружності, інакше як за тим призначенням, котре визначене законом.
Однак протягом одного місяця після перших зборів Парламенту Генерал-губернатор у раді може брати з казначейства і витратити такі кошти, які будуть необхідні для утримання того чи іншого переданого Співдружності відомства та для проведення перших виборів до Парламенту.
- Передача посадових осіб. 84. Якщо якесь відомство публічної служби штату передається Співдружності, то всі посадові особи цього відомства підпадають під контроль виконавчого уряду Співдружності.
Кожна така посадова особа, якщо вона не утримується на службі Співдружності і разом з тим не призначена на якусь іншу посаду з рівним окладом на державну службу штату, матиме право отримувати від штату ту чи іншу пенсію, винагороду чи інше відшкодування, що виплачуються за законом штату у зв'язку з ліквідацією її посади. Кожна така посадова особа, якщо вона утримана на службі Співдружності, зберігатиме всі наявні у неї та такі, що випливають з них у подальшому, права і матимуть право піти у відставку у той строк і з тією пенсією чи з тією вихідною допомогою, котрі були б дозволені за законом штату, якщо б її служба Співдружності була продовженням її служби штату. Така пенсія чи така вихідна допомога будуть виплачуватися їй Співдружністю; але штат буде виплачувати Співдружності її частину, що розраховується у пропорції до того строку, котрий вона провела на службі штату порівняно із загальним строком її служби, а з метою цього розрахунку її платнею вважатиметься та, котра виплачувалася їй штатом на час передачі.
Кожна посадова особа, котра на час заснування Співдружності перебувала на державній службі штату і котра за згодою губернатора після заслуговування думки його виконавчої ради передається на державну службу Співдружності, матиме такі ж права, як якщо б вона була посадовою особою того відомства, котре передане Співдружності і була утримана на службі Співдружності.
- Передача майна штату. 85. Якщо якесь відомство державної служби штату передається Співдружності, то:
I) усіляке майно штату, котрим користувалися виключно за даним відомством, належатиме Співдружності; однак стосовно відомств, що контролюють митні тарифи, акцизи і субсидії, — тільки на той час, який оголосить потрібним Генерал-губернатор у раді;
II) Співдружність може набувати усіляке майно штату, котрим користувалися, але не виключно за даним відомством; вартість його, якщо угода не може відбутися, буде встановлюватися, наскільки це виявиться можливим, у той самий спосіб, у який встановлювалася за законом штату, що діяв на момент заснування Співдружності, вартість землі чи прибутковості землі, узятій штатом для державних цілей;

III) Співдружність відшкодуватиме штату вартість усілякого майна, що переходить до Співдружності за цією статтею; якщо угода щодо способу відшкодування не може відбутися, то цей спосіб буде визначено тим законом, котрий прийме Парламент; IV) Співдружність прийматиме на себе на момент переходу поточні зобов'язання штату за відомством, що передається.

Митні збори, акцизні збори і премії.

86. Після заснування Співдружності стягнення і контроль митних тарифів і акцизів та контроль над наданням субсидій перейдуть до виконавчого уряду Співдружності.

Використання митних та акцизних зборів.

87. Протягом 10-річного періоду після заснування Співдружності і потім доти, доки парламент не постановить інше, із чистого доходу Співдружності від митних тарифів та акцизів не більш як 1/4 буде щорічно використовуватися Співдружністю на власні видатки.

Залишок згідно із цією Конституцією буде виплачуватися різним штатам чи використовуватися на виплату відсотків за боргами різних штатів, прийнятими на себе Співдружністю.

Єдині митні збори.

88. Єдині митні тарифи будуть встановлені протягом двох років після заснування Співдружності.

Виплата штатам до встановлення єдиних митних зборів.

89. До встановлення єдиних митних тарифів:

I) Співдружність кредитуватиме кожному з штатів доходи, зібрані по ним Співдружністю; II) Співдружність дебетуватиме кожному штату:

а) видатки Співдружності в штаті, цілком спричинені підтриманням чи продовженням у тому вигляді, як до моменту переходу, діяльності того чи іншого відомства, переданого від штату до Співдружності;

б) частку штату, що відповідає чисельності його населення, в інших видатках Співдружності;

III) Співдружність виплачуватиме кожному штату щомісячно залишок, якщо такий буде на користь штату.

Виключне право на митні збори, акцизи і премії.

90. Після встановлення єдиних митних тарифів право встановлювати митні тарифи й акцизи, а також надавати субсидії на виробництво і вивіз товарів належатиме виключно Парламенту.

Після встановлення єдиних митних тарифів усі закони окремих штатів, які встановлюють митні тарифи чи акцизи або надають субсидії на виробництво і вивіз товарів, втрачають чинність; однак кожне законне надання таких субсидій чи законна угода про них з боку чи в силу урядової влади будь-якого штату вважатимуться чинними, якщо мали місце до 30 червня 1898 р., але не інакше.

Виятки щодо премій.

91. Ніщо в цій Конституції не забороняє штату надавати ті чи інші допомоги чи субсидії на видобуток золота, срібла чи інших металів, а також надавати з вираженої в резолюції згоди обох палат Парламенту Співдружності ті чи інші допомоги чи субсидії на виробництво чи вивіз товарів.

Свобода торгівлі всередині Співдружності.

92. Після встановлення єдиних митних тарифів торгівля, обмін і товарообіг між штатами шляхом внутрішніх перевезень чи океанського судноплавства будуть безумовно вільні. Однак, незважаючи на всі приписи, що містяться в цій Конституції, товари, вивезені до встановлення єдиних митних тарифів до будь-якого штату або до такої колонії, котра, поки товари залишалися в ній, стала штатом, підлягатимуть протягом двох років після встановлення таких тарифів при перевезенні їх звідти до іншого штату обкладенню такими тарифами, яким підлягає ввезення таких товарів до Співдружності, за вирахуванням тарифу, сплаченого за ці товари при їх ввезенні.

Виплата штатам протягом 5 років після запровадження єдиних тарифів.

93. Протягом перших п'яти років після встановлення єдиних митних тарифів і потім надалі, поки Парламент не постановить інше:

I) митні тарифи на товари, ввезені до одного штату і потім перевезені для споживання до іншого штату, та акцизи, сплачені за товари, виготовлені чи вироблені в одному штаті і потім перевезені для споживання до іншого штату, вважатимуться стягнутими не в першому, а в останньому штаті;

II) з додержанням останнього розділу Співдружність кредитуватиме доходи, дебетуватиме видатки і сплачуватиме залишок різним штатам, як це було встановлено для періоду, що передував встановленню єдиних митних тарифів.

- Розподіл доходів. 94. Через п'ять років після встановлення єдиних митних тарифів Парламент може постановити про щомісячну виплату різним штатам на такій основі, яку він вважатиме справедливою, усіх залишків доходів Співдружності.
- Митні збори Західної Австралії. 95. Незважаючи на всі приписи цієї Конституції, парламент штату Західна Австралія, якщо цей штат виявиться первинним штатом, може протягом перших п'яти років після встановлення єдиних митних тарифів установлювати митні тарифи на товари, що надходять до цього штату і не ввезені до того з-за кордонів Співдружності, і ці тарифи будуть стягуватися Співдружністю. Однак тариф, встановлений таким чином на певний товар, не буде перевищувати протягом першого із цих років того тарифу, котрий був встановлений на товари за законом Західної Австралії, що діяв на момент встановлення єдиних тарифів, а протягом 2-го, 3-го, 4-го і 5-го із цих років не будуть перевищувати $4/5$, $3/5$, $2/5$ і $1/5$ цього останнього тарифу, і всі тарифи, встановлені за цією статтею, будуть скасовані по закінченні 5-го року після встановлення єдиних тарифів. Якщо колись протягом 5 років тариф на будь-який товар за цією статтею виявиться вищим за тариф, встановлений Співдружністю на ввезення тих самих товарів, то такий більш високий тариф буде стягуватися з товарів при ввезенні їх до Західної Австралії з-за кордонів Співдружності.
- Фінансова підтримка штатам. 96. Протягом 10-річного періоду після заснування Співдружності і надалі, поки Парламент не постановить інше, Парламент може надавати фінансову підтримку тому чи іншому штату на таких умовах, які Парламент вважатиме за доцільні.
- Перевірка рахунків. 97. Поки Парламент не постановить інше, закони, що діють у такій колонії, котра стала чи стає штатом, і стосується надходження доходів і витрачання коштів за рахунок уряду колонії, а також перевірки і ревізії названого надходження і витрачання, будуть застосовуватися до надходження доходів і до витрачання коштів за рахунок Співдружності в штаті у тому ж порядку, як якщо б Співдружність чи уряд чи якась посадова особа Співдружності згадувалася [в цих законах] всюди, де згадуються колонія, уряд або посадова особа колонії.
- Торгівля та обмін включають судноплавство і державні залізниці. 98. Право Парламенту видавати закони стосовно торгівлі та обміну поширюється на судноплавство, морські перевезення і на залізниці, що належать якомусь штату.
- Співдружність не надавати-ме переваг. 99. Співдружність не надаватиме шляхом якихось законів чи положень про торгівлю, обмін чи доходи переваг якомусь одному штату чи його частині перед іншим штатом чи його частиною.
- Право користування водами. 100. Співдружність не буде шляхом якихось законів або положень про торгівлю чи обмін обмежувати права штату або його жителів на розумне користування водами річок з метою їх збереження чи іригації.
- Міжштатівська комісія. 101. Існуватиме Міжштатівська комісія з такими правами щодо винесення рішень та щодо управління, які Парламент вважатиме потрібними для виконання і збереження в силі в межах Співдружності приписів цієї Конституції, що стосуються торгівлі та обміну, і всіх прийнятих на їх підставі законів.
- Парламент може забороняти штатам надавати переваги. 102. Парламент може шляхом законів про торгівлю чи обмін забороняти на залізницях переваги чи дискримінацію з боку штатів чи встановлених за законами штату властей, якщо такі переваги чи дискримінація є неправильними й нерозумними або ж несправедливими по відношенню до якогось іншого штату. При цьому повинні належним чином враховуватися фінансові зобов'язання, що лежать на штаті у зв'язку з будівництвом і утриманням його залізниць. Але жодні переваги чи дискримінація не вважатимуться за змістом цієї статті неправильними, нерозумними або ж несправедливими по відношенню до якогось штату, якщо їх не визнає такими Міжштатівська комісія.

Призначення,
статус і винагоро-
да членів комісії.

103. Члени Міжштатівської комісії:

- I) призначатимуться Генерал-губернатором у раді;
- II) займатимуть свою посаду протягом семи років, але протягом цього строку вони можуть бути звільнені генерал-губернатором у раді за зверненням обох палат Парламенту, надісланим під час однієї сесії, з проханням про таке звільнення на підставі доведеної нечестивої поведінки або неспроможності;
- III) отримуватимуть винагороду, яку встановить Парламент; однак винагорода не буде зменшуватися, поки вони займають свою посаду.

Збереження
деяких залізнич-
них тарифів.

104. Ніщо в цій Конституції не робитиме незаконними жодні ставки за провіз товарів по належній штату залізниці, якщо Міжштатівська комісія вважає ці ставки необхідними для розвитку території штату, і якщо ставки застосовуються в рівній мірі до власних товарів штату й до товарів, що надходять до штату з інших штатів.

Прийняття
Співдружніс-
тю державних
боргів штатів

105¹. Парламент може приймати на себе від інших штатів їхні державні борги або їх частину, що відповідає відносній чисельності їх населення за останніми статистичними даними Співдружності, і може конвертувати, продовжувати чи консолідувати ці борги або якусь їх частину; і штати відшкодуватимуть Співдружності прийняті ним на себе борги, а потім відсотки, що сплачуються за цими боргами, будуть враховуватися й утримуватися з часток залишку доходів Співдружності, що виплачуються окремим штатам; якщо ж цей надлишок недостатній чи якщо надлишку нема, то різниця або ж уся сума будуть виплачуватися різними штатами.

Угоди стосовно
боргів штатів.

105-A². 1) Співдружність може укладати угоди зі штатами з приводу їхніх державних боргів, у тому числі щодо:

- а) прийняття на себе цих боргів Співдружністю;
- б) управління цими боргами;
- в) виплати відсотків, створення фонду погашення за цими боргами та управління ним;
- г) консолідації, подовження, конверсії та погашення цих боргів;
- д) відшкодування Співдружності з боку штатів за прийняття на себе боргів Співдружністю; і

е) позики коштів штатами чи Співдружністю або Співдружністю на користь штатів.

2) Парламент може видавати закони щодо дійсності угод такого роду, укладених до набуття чинності цією статтею.

3) Парламент може видавати закони з метою виконання сторонами такого роду угод.

4) Будь-яка угода такого роду може бути змінена чи анульована сторонами.

5) Будь-яка угода і будь-яка зміна такого роду будуть зобов'язувати Співдружність і штати, незважаючи на все, що міститься у цій Конституції чи в конституціях різних штатів або в будь-якому законі Парламенту Співдружності чи штатів.

6) Права, що надаються цією статтею, не повинні розумітися як такі, що обмежуються стосовно будь-яких предметів приписами статті 105 даної Конституції.

РОЗДІЛ V.

Штати

Збереження чин-
ності конституцій.

106. Конституція кожного штату Співдружності буде з додержанням цієї Конституції продовжувати існувати в такому вигляді, як на момент заснування Співдружності або ж на момент допуску до Співдружності чи заснування штату, залежно від випадку, поки не буде змінена згідно з конституцією штату.

Збереження
прав парламен-
тів штатів.

107. Усі права парламенту такої колонії, котра стала чи стає штатом, будуть, якщо вони цією Конституцією не надані виключно Парламенту Співдружності чи не вилучені у парламенту штату, продовжують існувати в тому вигляді, як на момент заснування Співдружності чи на момент допуску до Співдружності чи заснування штату, в залежності від випадку.

¹ Стаття 105 зі змінами, внесеними згідно з главою 2 Закону 1910 р.

² Конституція Австралії доповнена статтею 105-A згідно із Законом №1 від 13 лютого 1929 р.

- p>Збереження в силі законів штатів.
108. Усі закони, що діяли в такій колонії, котра стала чи стає штатом, і стосуються будь-яких справ, що належать до кола відання Парламенту Співдружності, будуть із додержанням цієї Конституції продовжувати діяти у штаті; і поки з цього приводу не буде видано постанову Парламентом Співдружності, парламент штату матиме такі ж права у справі зміни чи скасування будь-якого такого закону, як і парламент колонії, поки колонія не стала штатом.
- Несумісність законів.
109. Якщо закон штату несумісний із законом Співдружності, то сила буде на боці останнього, а перший у тій мірі, в якій він несумісний, втрачає чинність.
- Приписи про губернатора та інших адміністративних керівників.
110. Приписи цієї Конституції про губернатора штату стосуються й застосовуються до всіх теперішніх губернаторів штатів чи до інших головних посадових осіб виконавчої влади чи адміністраторів штатів.
- Штати можуть віддавати територію.
111. Парламент штату може віддавати ту чи іншу частину штату Співдружності; і після такої передачі та після отримання згоди на неї з боку Співдружності ця частина штату буде підкорятися виключно владі Співдружності.
- Штати можуть стягувати збори за законом про інспекцію.
112. Після встановлення єдиних митних тарифів кожний штат зможе стягувати з ввезення чи вивезення або з товарів, що слідує до штату чи з штату, такі збори, які виявляться необхідними на виконання законів штату про інспекції. Однак чистий прибуток від стягнутих таким чином тарифів будуть надходити на користь Співдружності; і кожний такий закон про інспекцію може бути скасований Парламентом Співдружності.
- Алкогольні напої
113. Усі викурені, очищені чи інші алкогольні напої, що надходять до будь-якого штату чи залишаються в ньому для використання, вживання, продажу чи зберігання на складах, підпадатимуть під дію законів штату так само, як би такі напої були виготовлені у штаті.
- Штати не можуть набирати збройні сили. Оподаткування майна Співдружності і штату.
114. Штат не буде без згоди Співдружності набирати чи утримувати будь-які морські чи збройні сили або ж запроваджувати будь-які податки на усіляке майно, що належить Співдружності, а Співдружність не буде встановлювати жодних податків на усіляке майно, що належить штату.
- Штати не карбуватимуть монету.
115. Штати карбуватимуть монету і не робитимуть нічого, крім золотих і срібних монет, законним засобом платежу за боргами.
- Співдружність не видаватиме законів про релігію.
116. Співдружність не видаватиме законів про запровадження якоїсь релігії чи про обов'язкове додержання якихось релігійних обрядів чи про заборону вільного сповідування якоїсь релігії; і жодні довідки про релігійну віру не будуть вимагатися в якості умови прийняття у Співдружності на певну посаду чи відповідальну публічну службу.
- Недискримінація на підставі проживання у певному штаті.
117. Підданий королеви, який проживає в одному зі штатів, не буде піддаватися в інших штатах такому позбавленню прав чи такій дискримінації, які б не застосовувалися до нього в аналогічному випадку, якби він був підданим королеви, проживаючим у цих [інших] штатах.
- Взаємне визнання законів штатів і т. ін.
118. Повне визнання і довіра будуть надаватися по всій Співдружності законам, публічним актам і протоколам, а також судовим діям кожного штату.
- Захист штатів від вторгнення чи безпорядків.
119. Співдружність захищатиме кожний штат від вторгнення і, на прохання виконавчого уряду штату, від внутрішніх безпорядків.
- Утримання федеральних злочинців у в'язницях штатів.
120. Кожний штат видаватиме постанови про утримання в його в'язницях осіб, обвинувачених чи засуджених за злочини проти законів Співдружності та про покарання осіб, засуджених за такі злочини, а Парламент Співдружності може видавати закони для приведення в дію цих постанов.

РОЗДІЛ VI. Нові штати

Можуть допуска-
тися у Співдруж-
ність чи заснову-
ватися нові штати.
Управління фе-
деральними
територіями.

Зміна кордо-
нів штатів.

Утворення но-
вих штатів.

121. Парламент може допускати у Співдружність чи засновувати нові штати і може з приводу такого допущення чи заснування видавати чи пред'являти відповідні приписи й умови, у тому числі щодо розмірів представництва у кожній з палат Парламенту, які він вважає доцільними.

122. Парламент може видавати закони щодо управління будь-якою територією, відданою штатом Співдружності і прийнятої Співдружністю, або будь-якою територією, поставленою Королевою під владу Співдружності і прийнятої Співдружністю або набутої Співдружністю якимось іншим шляхом, і може дозволяти представництво від таких територій у кожній з палат Парламенту в тих розмірах і на тих підставах, котрі він вважає доцільними.

123. Парламент Співдружності може за згодою парламенту штату та за схваленням більшості виборців штату, які голосують з даного питання, збільшувати, зменшувати чи іншим чином змінювати кордони штату на таких підставах та умовах, про які може бути досягнуто згоди; і він може, за такої ж згоди, видавати постанови про набуття чинності та здійснення того чи іншого збільшення чи зменшення або зміни території стосовно даного штату.

124. Новий штат може бути утворений шляхом відокремлення території від штату, але тільки за згодою його парламенту, і новий штат може бути утворений шляхом об'єднання двох чи більше штатів або частин штатів, але тільки за згодою парламен-тів даних штатів.

РОЗДІЛ VII. Різне

Місце перебу-
вання федераль-
ного уряду.

Право її велич-
ності дозво-
ляти генерал-
губернатору
призначати
[своїх] уповно-
важених.

Туземці не врахо-
вуються при пере-
пису населення.

125. Місце перебування уряду Співдружності буде визначено Парламентом і буде знаходитися в межах тієї території, котра буде надана Співдружності чи набута Співдружністю і буде пов'язана із Співдружністю та належати їй, і буде знаходитися у штаті Новий Південний Уельс, причому на відстані не менше 10 миль від Сіднея. Така територія займатиме площу не менш як у 100 квадратних миль, і та її частина, котра складатиметься з коронних земель, буде надана Співдружності без будь-якої плати за неї. Парламент засідатиме у Мельбурні, поки не збереться у місці перебування уряду.¹

126. Королева може дозволяти Генерал-губернаторові призначати певну особу чи кількох осіб, спільно чи окремо, як свого представника чи представників у тій чи іншій частині Співдружності і в цій посаді здійснювати, поки це завгодно Генерал-губернатору, ті права й обов'язки Генерал-губернатора, котрі він вважатиме за доцільне надати такому представникові чи таким представникам, із додержанням усіх обмежень чи розпоряджень, що походять від Королеви. Однак призначення такого представника чи таких представників не заважатиме Генерал-губернаторові самому здійснювати ті чи інші права та обов'язки.

127. Вилучена.²

РОЗДІЛ VIII. Зміна Конституції

Повноваження та
процедура щодо
зміни Конституції

128³. Дана Конституція не буде змінюватися інакше, як в наступному порядку:
Запропонований закон про її зміну приймається абсолютною більшістю кожної з па-лат Парламенту; не менш як через два місяці, але й не більш як через шість місяців

¹ Починаючи з 1927 р. федеральною столицею є м. Канберра. – Прим. укл.

² Стаття 127 вилучена з Конституції згідно зі ст.3 Закону № 55 від 10 серпня 1967 р.

³ Стаття 128 зі змінами, внесеними згідно зі ст.2 Закону № 84 від 29 вересня 1977 р.

після його прийняття обома палатами, запропонований законопроект подається у кожному штаті виборцям, які мають право голосувати на виборах депутатів до Палати представників.

Однак якщо одна з палат прийме запропонований закон такого роду абсолютною більшістю, а друга палата відхилить його чи ухилиться від його прийняття або прийме його з такими змінами, на які перша палата не погодиться, і після тримісячного проміжку перша зі згаданих палат у ту ж або в найближчу сесію знову прийме запропонований закон абсолютною більшістю з тими змінами чи без тих змін, котрі були зроблені чи на які погодилася друга палата, і ця друга палата відхилить його чи ухилиться від його прийняття або прийме його з такими змінами, на які перша палата не згодна, то Генерал-губернатор може подати запропонований закон у тому останньому вигляді, в якому він був прийнятий першою палатою з тими змінами чи без тих змін, на які в подальшому погодились обидві палати, виборцям у кожному зі штатів, які мають право голосувати на виборах до Палати представників.

Якщо запропонований закон буде поданий виборцям, то голосування здійснюватиметься в тому порядку, котрий визначить Парламент. Однак, доки вимоги, що ставляться до виборців депутатів Палати представників не стануть єдиними по всій Співдружності, — доти тільки половина виборців, які голосують за і проти запропонованого закону, буде враховуватися в тому штаті, де допускається подача голосів кожним дорослим.

І якщо у більшості штатів більшість виборців, які взяли участь у голосуванні, схвалить запропонований закон, то він буде поданий Генерал-губернаторові для отримання згоди Королеви.

Жодні зміни, що зменшують відносне представництво будь-якого штату в кожній з палат Парламенту чи мінімальну кількість представників штату в Палаті представників або збільшують, зменшують чи іншим чином змінюють кордони штату чи якимось зачіпають відповідні приписи Конституції, не стануть законом доти, доки більшість виборців, що голосують у даному штаті, не схвалить запропонований закон.

ДОДАТОК

Присяга

Я, А.Б., присягаюся в тому, що буду відданим і буду по совісті виказувати покору Її Величності Королеві Вікторії, її спадкоємцям і наступникам, згідно із законом. Хай допоможе мені в цьому Бог!

Урочиста заява

Я, А.Б., урочисто і щиро запевняю і заявляю, що я буду відданий і буду по совісті виказувати покору Її Величності Королеві Вікторії, її спадкоємцям і наступникам, згідно із законом.

Примітка. Ім'я Короля чи Королеви Об'єднаного королівства Великобританії та Ірландії для кожного даного часу має відповідно змінюватися.